

SZEMLE

VARGA LÁSZLÓ

Kisgyermeknevelés Thaiföldön

A Campus Hungary Program oktatói és kutatói ösztöndíjának köszönhetően a Nyugat-magyarországi Egyetem Benedek Elek Pedagógiai Kar két oktatója, Dr. Varga László dékánhelyettes, egyetemi docens és Dr. Katona László adjunktus egy hónapot töltött Thaiföldön a phitsanuloki Naresuan Egyetem meghívására. A távoli ázsiai országban az oktatás kiemelt stratégiai tényező, a kisgyermeknevelés a pedagógia egyik legelismertebb területe, hiszen a gyermekekkel való foglalkozás óriási felelősség és határtalan lehetőség. Thaiföldön nem csupán a kognitív funkciók fejlesztésében látják a jövőt, inkább az érzelmi és a szociális intelligencia fejlesztése az elsődleges cél. Az iskolarendszerben nincs állandó verseny. Rendkívül fontos a hagyományápolás, ugyanakkor a modern kor jegyében a korai természetes nyelvelsajátítás is prioritás - gyökereket és szárnyakat kapnak a thaiföldi gyermekek. A tanulmányút egyik legfontosabb eredménye és értéke, hogy lehetőséget biztosított a tapasztalatcsere a kisgyermeknevelés komplex kérdéskörében; külön értékelendő továbbá, hogy a soproni oktatók bemutathatták saját országuk kezdeményezéseit, projektjeit és reformjait. A látogatás hozzájárult szakmai kompetenciáik fejlődéséhez, a további oktatói, kutatói munka és innovációs tevékenység hatékonyságának növeléséhez.

Előzmények

A Nyugat-magyarországi Egyetem Benedek Elek Pedagógiai Kar (Sopron) és a Naresuan University Faculty of Education (Thailand, Phitsanulok) szakmai kapcsolata viszonylag friss. Két évvel ezelőtt látogatott el először karunkra a thaiföldi fél oktatói és kutatói csoportja. Intézményünk szakmai tevékenysége iránt rendkívüli érdeklődést mutatott a thaiföldi partner. Ez a látogatás és tapasztalatcsere alapozta meg a két intézmény közötti tudományos és szakmai együttműködést a neveléstudomány, a kisgyermeknevelés, az óvodapedagógia területén. A közös képzési és kutatási profil és az egymástól tanulás szándéka mentén elhatároztuk, hogy hosszútávú oktatási és kutatási együttműködést alakítunk ki a két intézmény között.

A soproni kar a hazai kisgyermeknevelő-képzés egyik vidéki fellegetváraként igen komoly történelmi múlttal rendelkezik, ugyanakkor a legutóbbi felmérés szerint hazánk legjobb vidéki óvodapedagógus-képző felsőoktatási intézménye.

Eddigi erős szakmai pozícióinkat megőrizve karunk egyik kiemelt stratégiai célkitűzése a nemzetköziesedés. A kisgyermeknevelés és az óvodapedagógus-képzés területén – a határon túli kiemelkedő kapcsolati tőkét kincsként őrizve – szeretnénk Európa és a világ vérkeringésébe bekerülni. A folyamatosan bővülő nemzetközi kapcsolati háló – a két évvel ezelőtti láto-

gátás eredményeképpen – egy távol-keleti partnerrel bővült, melynek nagyon örülünk, hiszen egy távoli, az európaítól számtalan elemében különböző kultúra megismerése és megértése rendkívül jó lehetőség a szakmai fejlődésre, a kisgyermek-pedagógia horizontjának kiszélesítésére, a tapasztalateserére, a közös gondolkodásra és a tudományterület új dimenzióinak befogadására.

Tudományos háttér

Karunk küldetésnyilatkozatában megfogalmazott törekvése, hogy a társadalom- és a humántudományok – elsősorban a kisgyermeknevelés területén – az alap- és alkalmazott kutatások bázisa legyen, tudományos háttérrel biztosítva ezzel a kar oktatási és innovációs feladatainak. Küldetésünknek tekintjük továbbá a határainkon inneni és a külhoni kutatások ügyét. Az oktatás mellett a kutatás is igen komoly jelentőséggel bír egy pedagógusképzéssel foglalkozó felsőoktatási intézmény életében. Munkánk nem lenne teljes, ha nem történne meg a kutatáshoz és fejlesztéshez szükséges szakmai tudás megszerzése és továbbadása, illetve a legfrissebb kutatási eredmények gyakorlati alkalmazása a képzésben. A kutatás eredményeképpen innovatív tevékenységünk kiterjed digitális anyagok, módszertani kiadványok, jegyzetek és e-learning anyagok készítésére. A kutatásalapú értelmiségi képzés minél szélesebb körű megvalósítására törekszünk, kutatási eredményeink felhasználói is vagyunk egyben. Fontos az empirikus humántudományi kutatások támogatása, a pedagógiai kultúra megújítása, a tanárok, oktatók személyes tudásának bővítése. A pedagógussá képzés minőségének folyamatos javítása megfelelő tudományos háttér nélkül elképzelhetetlen. A tudományos igényesség az eredményes kutatásfejlesztés egyik legfontosabb előfeltétele. Hisszük és valljuk, hogy a kutatás és a képzés átgondolt fejlesztése alapvetően megváltoztathatja intézményünk produktivitását.

A Nyugat-magyarországi Egyetem Benedek Elek Pedagógiai Karon országosan és nemzetközileg is elismert szakmai műhelyek működnek. A „Kisgyermeknevelés kutatócsoport” egyik fontos bástyája Humántudományi Kutatóközpontunknak. A személyiség fejlődésének–fejlesztésének meghatározó időszaka a kisgyermekkor. A kisgyermekkor értelmezésében paradigmaticus változások következtek be; a legújabb kutatásokból a gyermekkor egyéni életutat alapjaiban meghatározó jelentősége olvasható ki. A gyermekek fejlődése, nevelése egy nemzet gyarapodásának kritikus kérdése, mivel csak a boldog, kiegyensúlyozott és jó képességű gyermekek válhatnak alapjává egy prosperáló, hosszú távon fenntartható társadalomnak. Központi kérdés, hogy mit adunk és mit nem adunk gyermekeinknek életük első esztendeiben. Az okos korai befektetések egyfajta kulcs a boldog emberi élet megalapozásához, így –

többek között – a kisgyermeknevelők és a képzésükben résztvevő szakemberek vállán nyugszik a határtalan lehetőség és a rendkívüli felelősség, hiszen a korai évek örökké tartanak. A kisgyermekkor pedagógia legújabb kutatási eredményeire támaszkodva a kar számos innovációval állt elő a művészeti, nyelvi, irodalmi nevelésben, melyek kreatív megismertetése motiválónak hathat a szakemberekre világszerte. Karunk – témához kapcsolódó – főbb kutatási területei: a kisgyermeknevelés története, kisgyermekkor tanulása, konstruktivizmus, a kisgyermekkor mint az egyéni életút meghatározó szakasza. A kisgyermeknevelés helyzetei, kora gyermekkor fejlődés és fejlesztés, bátorító pedagógia, kompetencia alapú fejlesztés, gyermek és művészet, a játék, konstruktivizmus a nevelésben, gyermek kultúra, tehetség gondozás, inklúzió, kisgyermekkor agyfejlődés, érzelmi intelligencia, korai többnyelvűség, sporttudomány, egészségnevelés, óvodai nevelés multikulturális közegben.

A látogatás

A fenti gondolatot szem előtt tartva nagy örömmel szolgált a thaiföldi Naresuan Egyetem Pedagógiai Karának meghívása. Látogatásom és ösztöndíjam több célt is szolgált. Egyrészt bemutattam képzési struktúránkat, a kisgyermeknevelés terén megszerzett tapasztalatainkat és a karon folyó interdiszciplináris hazai és nemzetközi kutatásokat. Előadásokat, szemináriumokat tartottam a kora gyermekkor hazai és európai kutatásokról, továbbá előkészítettem egy komparatív, empirikus nemzetközi kutatást a thaiföldi és a magyar gyermeki világkép és gyermek kultúra kérdéskörében. Látogatásom során előkészítettünk egy oktatói, személyzeti és hallgató mobilitási, valamint egy kutatási együttműködési megállapodást is.

Campus Hungary tanulmányutam során figyelmem – kutatási területem és oktatói munkám alapján – elsősorban az óvodák, az óvodapedagógus-képzés és a thai gyermeklét felé irányult. A rendkívül gazdag programnak köszönhetően megismerhettem a thai oktatási rendszert a kisgyermekneveléstől egészen a felsőoktatásig, továbbá betekintheztem a felnőttképzési rendszerbe is. Az intézménylátogatások mellett lehetőséget kaptam a folyamatos szakmai konzultációra, a kapcsolatépítésre és előadások megtartására. A fogadó fél így – a kölcsönöség jegyében – megismerkedhetett a magyarországi kisgyermeknevelés helyzetével, trendjeivel, a hazai kutatások főbb eredményeivel.

A tanulmányút első állomása a Bangkok Christian College intézmény volt, mely abból a szempontból érdekes, hogy ez Thaiföld első magániskolája, 5000 fiútanulóval. Az oktatás – az egyébként buddhista Thaiföldön – keresztény szellemben folyik. Az iskola bármilyen valláshoz, felekezethez tartozó fiatalot fogad. Másik érdekessége az intézménynek, hogy az oktatás

nyelve – néhány tantárgy kivételével – angol. A nevelés és oktatás színvonala, az iskola szellemisége és infrastruktúrája kiemelkedő. A tanárok és a tanulók rendkívül büszkék intézményükre, az iskola történetére és nemzetközi hírű eredményeire. Az iskola gazdag történetét egy múzeumban mutatják be.

Érdekes színfoltja volt a bangkoki programnak két óvoda és iskola meglátogatása. Ez volt az első találkozásom thaiföldi óvodával, kisgyermekkel, óvodapedagógusokkal. Egész életre szóló szakmai élmény! Különlegessége a thai óvodarendszernek, hogy sok korai kétnyelvű (thai és angol) óvoda működik Thaiföldön, továbbá meglehetősen magas a magánóvodák száma. A jelentős mértékben támogatott korai angolnyelv-elsajátítás (inkább nyelvi és kulturális fürdőzésnek, lubickolásnak nevezném) oka az, hogy az idősebb generáció nem beszél idegen nyelveket, így a kisgyermekkorban elkezdett, tapasztalati jellegű, játékos, a gyermekek életkori sajátosságát maximálisan figyelembe vevő kulturális-nyelvi foglalkozások eredményeképpen ma már a fiatalabb generáció – a középiskolai, egyetemi korosztályig – kiválóan beszél angolul, ami megnyitja a világ vezető egyetemeire való bejutás lehetőségét. Módszer-tanilag kiválóan képzett, angolul jól beszélő óvodapedagógusok vezetik a foglalkozásokat; nem ritkán angol, ausztrál és amerikai kisgyermeknevelőket, vendépedagógusokat alkalmaznak. Karunkon is működik *angol nyelv az óvodában* program, így örülök, hogy ezen a területen is sok tapasztalatot szerezhettem. Érdeklődéssel figyeltem a korai nyelvsajátítás jó gyakorlatait. A magánóvodák személyi, pedagógiai és infrastrukturális ellátottsága kiemelkedő, mondhatni világszínvonalú. Mivel a gyermekek boldogsága és a gyermeki szükségletek kielégítése a legfontosabb kérdés a családokban, szívesen áldoznak jelentős összegeket a szülők gyermekeik nevelésére, fejlesztésére.

Látogatásunk következő állomása Phitsanulok városa volt, ahol vendéglátó egyetemünkre, a Naresuan University Faculty of Education intézménybe látogattunk. Az első napon a kar tudományos dékánhelyettesével, valamint vezető oktatókkal és hallgatókkal találkoztunk. A szemináriumon bemutatkozott mindkét fél, így megismerhettük az egyetemeket, a karok képzési rendszerét, tudományos tevékenységét és nemzetközi kapcsolatait. Fogadott bennünket ez egyetem elnöke és a kar dékánja is. Ezt követően a város másik egyetemére, a Phitsanulok University intézménybe látogattunk, mely magánegyetem. Az egyetem elnökével, rektorával, vezető oktatókkal egy tudományos és oktatási együttműködés lehetőségéről egyeztettünk. Képzési és kutatási rendszerük több ponton illeszkedik karunk profiljához. Phitsanuloki programunk során meglátogattuk még a régió óvodáit és általános iskoláit irányító irodát, melynek munkatársai a kisgyermeknevelés regionális helyzetét mutatták be. Ezután megtekintettük az Anubal Phitsanulok School óvodai és alsó tagozatos részlegét, azok Mini English képzési

programját. Majd utunk egy magánintézménybe, a Rochanawit Malabiang School bölcsődei, óvodai csoportjaiba vezetett. Karunkon két gyakorlóóvoda működik, ezért örömmel és érdeklődéssel látogattuk meg a Rajabhat Pibulsongkhram University gyakorlóóvodáját, melynek vezetője az óvodapedagógusok gyakorlati képzési rendszerét mutatta be. Tanulmányutam egyik legemlékezetesebb eseménye a laoszi határ közelében, egy dzsungel közepén, a világ zajától elzárt kis faluban működő Ban Huaykok School meglátogatása volt. A község lelke és motorja Dr. Nat Chakammool igazgató úr. A település lakói kétkezi munkával építették a körülbelül ötven gyermeket befogadó óvodájukat és iskolájukat, melyben három nevelő dolgozik. Az iskola melletti konyhán a falu asszonyai főznek minden nap a gyermekeknek. Igazgató úr egy filmet is levetített, mely a település és az iskola történetét mutatja be. A falu lakói és a gyermekek nagy szeretettel és kíváncsisággal vártak bennünket. A tízórait (kókusztejben főzött rizs, bambuszban, parázson sütve) a gyerekek készítették. Ezt követően játszottunk a gyermekkel, majd sétát tettünk a településen és az iskolában, és elmentünk egy közeli víz-eséshez is. Fantasztikus élmény volt megtapasztalni, hogyan élnek a falusi emberek, a gyermekek Thaiföld egy apró kis falucskájában. A gyermekek a környékbeli erdőben talált termékekből, növényekből készített játékokkal játszanak, nyoma sincs az agresszivitásnak, az esztelen rohanásnak, a javak mértéktelen fogyasztásának. Az óvodában és az iskolában működő, természetesen vegyes életkorú csoportok projekt-módszerrel ismerkednek a tudományokkal, a világgal; a tanulás tisztán kooperatív és tapasztalati alapú, mentes mindenféle sallangoktól. Megkérdeztem igazgató úrtól, hogy milyen pedagógiai program szerint dolgoznak, és ez hol található meg írásban. Válaszként először a szívére, majd a fejére mutatott. Hálás vagyok, hogy találkozhattam a pedagógia, az embernevelés csúcsteljesítményével. Úgy gondolom, a nevelésre, az iskolára is igaz a mondás: a kevesebb sokszor több. Felejthetetlen nap volt ez számomra, kincsként fogom őrizni. Szakmai kalandozásunk végén, a látogatást megkoronázva a Naresuan Egyetem Pedagógiai Karán előadást tarthattam hazámról, városomról, intézményemről, a magyar kisgyermeknevelés és a kisgyermek-pedagógiai kutatások trendjeiről, jelenéről és jövőjéről. Thaiföldi kollégáim és tíz ázsiai ország többszáz hallgatójának érdeklődő tekintete kísérte mondanivalómat. Ez rendkívül megtisztelő és öröm számomra. A thaiföldi kultúrában való fürdőzésem szintén felejthetetlen élmény marad.

A kutatás

Karunk kutatási portfóliója az oktatás minőségének és hatékonyságának, továbbá a kar ismertségének és versenyképességének a javítását szolgálja. A kari tudományos kutatási stratégia igen jelentős mértékben támogatja a karon belüli, karközi, hazai és nemzetközi kooperatív kutatásokat, segíti a kari kutatói csoportok munkáját. A kari tudományos kutatási portfólió nagymértékben épít az érintettek aktivitására és kezdeményezésére, a szűken vett tudományos kutatáson kívül tartalmazza a kutatásszervezést, a kutatási eredmények kommunikálását, a kar pozícióinak erősítését a nyugat-magyarországi régió humántudományi kutatási piacán, hosszabb távon cél a kutatásvezetői és kutatásszervezői szerep elérése. A kar, az intézetek és az egyéb szervezeti egységek vezetése a meglévő felsőoktatási hazai és nemzetközi kapcsolatokban erősíti a tudományos kutatási dimenziót, új kapcsolatok létesítésekor törekszik a tudományos kutatásra is kiterjeszteni az együttműködést. A tudományos kutatási stratégia végrehajtásához a kar igyekszik minél több stratégiai partnerre szert tenni a felsőoktatásban, a tudományos kutatási szférában. A kar tudományos életének megújításával a kisgyermeknevelés hazai és nemzetközi tudományos központja kíván lenni.

Karunk támogató, kölcsönös szakmai kooperációra épülő jó kutatási kapcsolatot alakított ki hazai és külföldi intézményekkel, egyetemekkel és kutatóhelyekkel. Nemzetközi kutatói tanácsadó hálózatot építettünk ki neves szakemberek részvételével. Széleskörű, három kontinensre kiterjedő nemzetközi kapcsolati hálónknak köszönhető, hogy kezdeményezői és koordinálói vagyunk egy nemzetközi „Gyermekkultúra, gyermeki világkép” kutatásnak, továbbá az is, hogy 2014-ben egy európai szakértői tanulmányút szervezésének lehetőségét nyertük el, melynek keretében tíz országból érkeznek karunkra kisgyermekneveléssel foglalkozó szakemberek.

A gyermeki világkép mindig kettős természetű. Az egyik elem a felnőttel által konstruált kulturális környezet, amelyben a gyermekek élnek, és az a kultúra, amelyet ők maguk hoznak létre. Ebből kiindulva egyik célunk a gyermekek által alkotott világ megértése, elfogadása, másrészt fontos a felnőtt világ által közvetített tartalom is. Erre a gondolatra kívánjuk építeni nemzetközi összehasonlító kutatásunkat. A kuriózumnak és nóvumnak tekinthető nemzetközi kutatás a gyermekek által alkotott világ megértéséhez, elfogadásához nyújt segítséget pedagógusoknak, szülőknek és pedagógusképzőknek. A felnőtt világ által közvetített tartalom is megjelenik a kutatásban. A gyermekekről és a gyermekekkel folytatott kutatás a gyermekeknek szánt kulturális javak és a gyermekek által megkonstruált világkép vizsgálatával és bemutatásával jelentős és új felismerésekkel szolgálja a humántudományokat, különös tekintettel a

neveléstudományra, az alkalmazott pedagógiára, továbbá hozzájárul a kisgyermeknevelés és az óvodapedagógus-képzés tartalmi fejlesztéséhez, a kisgyermekeket nevelő intézmények innovációjához. Az ösztöndíjnak köszönhetően elkészítettünk egy empirikus kutatási tervet, mely – többek között – a thai és magyar gyermekszemlélet és gyermeklét komparatív elemzésére vállalkozik. Ez a kutatás abban az értelemben is kuriózum, hogy nem csupán a felnőttek gyermekekről való gondolkodását vizsgálja, hanem a gyermekekkel is végzünk kutatásokat (gyermekmegfigyelés, strukturált interjú, rajzelemzés). Vizsgálni fogjuk a legújabb thaiföldi és magyar trendeket a kora gyermekkori fejlődés és kutatás területén, sor kerül a magyar és thai gyermekek természettudományos világlátásának vizsgálatára, a thai és magyar gyermek-kultúra elemzésére, továbbá a thai és magyar gyermekek világának komparatív elemzésére. Vizsgálni fogjuk az apák és anyák szerepét a két kultúrában. A kutatás részét képezi továbbá: magyar és thai szülő-gyermek történetek, mikrohistóriai elemzések, párhuzamok és különbségek a magyar és thai gyermekkortörténetben, a kulturális és nyelvi különbségek aspektusai. Arra is választ keresünk, hogy mi teszi boldoggá a gyermekeket, melyek a boldog gyermekkor faktorai a különböző kultúrákban.

Kutatási eredményeinket terveink szerint a *Képzés és Gyakorlat* neveléstudományi folyóiratban publikáljuk, melyet a Kaposvári Egyetem Pedagógiai Karral közösen jelentetünk meg. A periodikához évente konferencia-rendezés is társul, így nemzetközi gyermeki világgép- és gyermekkultúra-kutatásunkat, annak eredményeit a konferencián is be tudjuk mutatni.

Összegzés

Campus Hungary ösztöndíjam már most megvalósult hozadéka, hogy thaiföldi partnerunktől egy hét fős delegáció részt vesz a karunk által szervezett nemzetközi szakértői szemináriumon, melynek témája: innováció és kooperáció a kisgyermekkor pedagógiájában. A thaiföldi fél előadást is tart hazája kisgyermekkor kutatásairól, a thaiföldi gyermeklét, gyermekkultúra és gyermeki világgép alakulásáról. További eredmény, hogy a látogatás során a két egyetem aláír egy tudományos és oktatási együttműködési megállapodást. A thaiföldi fél karunk kiemelt stratégiai partnere a közelmúltban indult nemzetközi kutatásban is. Látogatásomnak köszönhetően a Naresuan University elnöke Dr. Varinthorn Boonying egyetemi adjunktusnak felajánlott egy ösztöndíjat, így thaiföldi kollégánk karunkon a 2015. évben vendégoktatói és kutatói feladatokat fog végezni két szemeszterben.

Összességében megállapítható, hogy egy alapvetően más kultúrát ismerhettem meg, a mély és tartalmas emberi kapcsolatok által működtetett ország dinamikusan fejlődik. Thai-

földön az oktatás kiemelt stratégiai tényező, a kisgyermeknevelés a pedagógia egyik legelismerettebb területe, hiszen a gyermekekkel való foglalkozás óriási felelősség és határtalan lehetőség. A nevelés folyamatorientált, nem csupán a kognitív funkciók fejlesztésében látják a jövőt, inkább az érzelmi és a szociális intelligencia fejlesztése az elsődleges cél. Az iskolarendszerben nincs verseny, viszont van mérték és érték. Rendkívül fontos a hagyományápolás, ugyanakkor a modern kor jegyében a nyelvtanulás is prioritás – gyökereket és szárnyakat kapnak a thaiföldi gyermekek. Egy hiteles, emberléptékű, szeretetteljes, békés és kiszámítható világ – véleményem szerint hosszú távon csak egy ilyen társadalom lehet életképes.

Campus Hungary ösztöndíjam, a szakemberekkel folytatott személyes konzultációk, a látogatás során megismert kisgyermeknevelési programok, innovációk és kezdeményezések, a megismert képzési tartalmak és módszerek beépíthetőek felsőoktatási, pedagógusképzési és továbbképzési munkámba. A tanulmányút egyik legfontosabb eredménye és értéke, hogy lehetőséget biztosított a tapasztalatcserére a kisgyermeknevelés komplex kérdéskörében; külön értékelendő továbbá, hogy bemutathattam országom kezdeményezéseit, projektjeit és reformjait. A látogatás egyértelműen hozzájárult szakmai kompetenciáim fejlődéséhez, a további oktatói, kutatói munka és az innovációs tevékenység hatékonyságának növeléséhez. A tanulmányút olyan képességeket, ismereteket, kompetenciákat és értékeket közvetített, melyek birtokában részt tudok vállalni a paradigmaticus változásokat is magában foglaló kisgyermekkori kutatások, valamint a kisgyermeknevelő- és óvodapedagógus-képzés hazai reformjában.

VARGA, LÁSZLÓ

EARLY CHILDHOOD EDUCATION IN THAILAND

The relationship between the University of West Hungary, Benedek Elek Faculty of Pedagogy and the Naresuan University, Faculty of Education, is relatively fresh. The Thai partner has already been to Sopron, in the course of their visit they have settled the fundamentals of a future cooperation. This study and teaching visit aimed at the expansion of our future research cooperation as they were amazed by the early childhood education training programme elaborated by the University of West Hungary, Benedek Elek Faculty of Pedagogy. This study visit was a joint project of Mr Katona, László PhD and Mr Varga, László PhD who planned to represent their university together in Thailand. Mr László Katona was involved with scientific education (natural sciences) focusing on how children see the world through natural sciences while Mr László Varga concentrated on the latest trends in early childhood development.

We introduced our expertise to Thai students and to the staff at the same time, which we believe was very fruitful to our scientific and educational as well as training spectra. Besides lecturing we were able to design a large scale international comparative educational research into the characteristics of early childhood in Thailand and Hungary. This visit also aimed at the further elaboration of the possible future student and teacher mobility programmes. The results of this study visit are going to be disseminated in various national and international scientific journals and through informative workshops both in Thailand and in Hungary.

